

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.111/2017/8.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Osztovits András bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

A felperesek képviselője: Dr. Golubov Béla ügyvéd

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az alperesek képviselője: Dr. Krech Virág ügyvéd

A per tárgya: elszámolás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.150/2016/3. ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Székesfehérvári Törvényszék 17.G.40.113/2014/22. ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja; megállapítja, hogy az I. rendű felperes által le nem rótt 484.900 (négy száznyolcvannégyezer-kilenc száz) Ft és a II. rendű felperes által le nem rótt 513.900 (öt száz tizenháromezer-kilenc száz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesek az I. rendű alperesi jogelőd tagjai voltak. Az I. rendű alperesi jogelőd közgyűlése az első sikertelen átalakulási kísérlet után a 2007. október 18. napján hozott határozataival döntött az átalakulás megismétléséről, arról, hogy korlátozott felelősségű társasági formában kíván továbbműködni, könyv szerinti értéken történő átalakulási szándékáról és tudomásul vette, hogy négy tagja - köztük a felperesek - az átalakulás során létrejövő új szervezetben nem kívánnak részt venni.
- [2] Az I. rendű alperesi jogelőd 2007. november 22-i közgyűlése döntött a jogutódlással történő átalakulásról. A 6/2007.(XI.22.) számú határozatával elfogadta a vagyonomegosztásra vonatkozó szabályzat-tervezetet, a 7/2007.(XI.22.) számú határozatával a jogutód

szervezetben részt venni nem kívánó személyekkel való elszámolás módjáról készített szabályzatot és a 8/2007.(XI.22.) számú határozatával a befektetői részjegyek névértéken történő kifizetéséről szóló szabályzatot.

- [3] Az I. rendű alperes az I. rendű felperest arról értesítette, hogy tekintetében 2.266.000 Ft felosztott vagyonrész alapján a forrásadó és az EHO levonását követően 1.510.180 Ft a kifizetendő nettó összeg. A II. rendű felperesnek küldött értesítés szerint a tekintetében 377.000 Ft felosztott vagyonrész alapján a levonásokat követően 356.330 Ft a kifizetendő nettó összeg. Az elszámolás szerinti összegeket az I. rendű alperes a felperesek részére megfizette.
- [4] A felperesek a 2007. november 22-i átalakulással kapcsolatos közgyűlési határozatok hatályon kívül helyezése iránt keretet nyújtottak be, azonban a bíróság a keresetlevél jogvesztő határidőn túli előterjesztésére figyelemmel a pert jogerősen megszüntette.
- [5] Az I. rendű alperesi jogelőd mint a II. rendű alperes tagja még az átalakulását megelőzően több ingatlant apportált a II. rendű alperesbe. 1999-ben 59.550.000 Ft értékben került sor ingatlanok apportálásával tőkeemelésre a II. rendű alperesnél.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperesek módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest az I. rendű felperes részére 4.849.123 Ft és járulékai, a II. rendű felperes részére 5.139.072 Ft és járulékai megfizetésére a keresetben részletesen levezetett számítás szerint. Arra az esetre, ha az I. rendű alperestől a követelésük nem hajtható be, a II. rendű alperest arra kérték kötelezni, hogy adja a felperesek tulajdonába a keresetben megjelölt két ingatlant. A II. rendű alperessel szemben másodlagosan azt kérték, hogy a módosítást megelőző keresetben megjelölt két ingatlan értékét és kamatait fizesse meg részükre.
- [7] Keresetükben arra hivatkoztak, hogy az elszámolás során az I. rendű alperes nem vette figyelembe egyrészt az átalakuláskor eladott üzletrészek egy részét, továbbá a birtokukban maradt további üzletrészeket. Állították, hogy másként számolt el az I. rendű alperes a jogutódban taggá vált és a taggá nem vált tagokkal. Véleményük szerint a szövetkezeti üzletrészek nem szűntek meg az átalakulásig és az követően sem. Előadták továbbá, hogy a kifizetéskor hatályos adójogszabályok alapján a felpereseknek jutó összegből az I. rendű alperes jogellenesen vonta le a személyi jövedelemadót és a járulékot, részükre a bruttó összeg járt volna. Véleményük szerint az átalakulásra a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény (a továbbiakban: 1992. évi I. tv.) volt irányadó. A II. rendű alperessel szembeni követelésüket arra alapították, hogy az apportálás ingyenes átadás volt, és az ingatlanok az átalakulási vagyon részét képezték.
- [8] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. A szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (a továbbiakban: Szövetkezeti tv.) 18. § (1) és (2) bekezdésére, valamint az 1992. évi I. törvény 13. §-a hasonló tartalmú rendelkezésére hivatkozással rögzítette, a felperesek az I. rendű alperesi jogelőd átalakulással kapcsolatos közgyűlési határozatai felülvizsgálata iránti keresetüket elkésve nyújtották be, ezért a per jogerősen megszűnt. A jogvesztő határidő elmulasztása következtében a felperesek anyagi joga elenyészett, ezért ezen közgyűlési döntések tartalmát semmilyen címen nem tehetik vitássá. Erre tekintettel a jelen perben az elszámolási vita tárgya csak az lehet, hogy az érvényes közgyűlési határozatokban megállapított összeget az I. rendű alperes kifizette-e a felpereseknek, ugyanakkor ezt a tényt a felperesek nem vitatták.
- [10] Az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset tekintetében ezért kizárólag a személyi jövedelemadó, illetőleg az egészségügyi hozzájárulás levonásának jogszerűsége volt vizsgálható, mert e tárgyban közgyűlési döntés nem született. Az elsőfokú bíróság megállapította, a felperesek konkrét jogszabályhelyre nem hivatkoztak, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 1. számú melléklete alapján pedig a felpereseknek juttatott összeg adómentessége nem állapítható meg.
- [11] A II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet az elsőfokú bíróság szintén alaptalannak találta. A vele szemben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 203. § (1) bekezdésére alapított kereset minden alapot nélkülöz, mivel az apportálás egyrészt visszterhes ügylet, másrészt abban az időpontban történt, amikor a felpereseknek még nem volt követelése az I. rendű alperesi jogelőddel szemben, így fedezetelvonásról szó sem lehet. Ugyanígy alaptalan az rPtk. 361. §-ára, a jogalap nélküli gazdagodásra való hivatkozás is, mivel a peres felek között fennálló jogviszony e jogszabályhely alkalmazását kizárja. Mindezek mellett az elsőfokú bíróság megjegyezte, a felperesekkel történt elszámolás a vonatkozó törvényi rendelkezéseknek és a szövetkezet közgyűlése és egyéb szerve által hozott határozatoknak megfelelt.
- [12] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Határozata indokolásában rögzítette, az elsőfokú bíróság a kereset elbírálása szempontjából releváns tényállást teljes körűen feltárta és abból helytálló következtetésre jutott. Az ítélet tábla az elsőfokú ítéletben kifejtett jogi állásponttal is teljes mértékben egyetértett.
- [13] A másodfokú bíróság rámutatott, a jelen perben korábban hozott, a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító végzést megváltoztató, és az elsőfokú bíróságot az érdemi eljárás lefolytatására felhívó határozatából nem következik, hogy az elsőfokú bíróságnak nem kellett figyelemmel lennie arra, hogy a

felpereseknek az átalakulással kapcsolatos határozatok felülvizsgálatára irányuló keresete elkészült. E per jogerős megszüntetésére tekintettel jelen perben az átalakulás, a felperesekkel történt elszámolás mikéntje, módja, tartalma, a felpereseket megillető, a 2007. november 22-i 7/2007.(XI.22.) számú közgyűlési határozattal elfogadott elszámolási tervezetben szereplő összegek már nem tehetők vitássá. A Pp. 163. § (1) bekezdése és 3. § (4) bekezdése megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság ezért helytállóan mellőzte az átalakulással kapcsolatos minden további bizonyítás lefolytatását.

- [14] A fenteikből következik, helyes volt az elsőfokú bíróság álláspontja, hogy a kereset alapján kizárólag a személyi jövedelemadó, illetőleg az egészségügyi hozzájárulás levonásának jogszerűsége volt vizsgálható. A levonásokkal összefüggésben a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek a levonások jogsértő voltát nem bizonyították, az I. rendű alperes ugyanakkor a levont adó és az egészségügyi hozzájárulás adóhatóság részére történt bevallását igazolta. Így abban az esetben, ha azok befizetése mégsem történt volna meg, az I. rendű alperes oldalán a gazdagodás nem a felperesek, hanem az adóhatóság rovására következett volna be.
- [15] A másodfokú bíróság egyértelműen leszögezte, annak vizsgálata, hogy az átalakulás jogszerű volt-e, az átalakulás az I. rendű alperesi jogelődre alkalmazandó jogszabályokon alapult-e, szintén csak az átalakulásról döntő közgyűlési határozatok felülvizsgálata iránti per tárgyát képezhetne volna. Tekintettel azonban arra, hogy a felperesek az elsőfokú ítélet jogsértő voltát lényegében arra alapították, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az I. rendű alperesi jogelőd alapszabályának a Szövetkezeti tv. szerinti módosítása elmaradását, és azt, hogy ennek következtében az I. rendű alperes az átalakulás időpontjában az 1992. évi I. törvény hatálya alatt állt, az ítélet tábla e tekintetben is kifejtette az álláspontját. Aszerint az I. rendű alperesi jogelődre mint a Szövetkezeti tv. hatálybalépésekor már működő szövetkezetre irányadóak voltak a hivatkozott törvény átmeneti rendelkezései. A 106. § (2) bekezdése értelmében 2007. július 1-jétől kezdődően tekintet nélkül arra, hogy a szövetkezet az alapszabályát módosította-e vagy sem, a törvényi rendelkezéseknek megfelelően a szövetkezet működésére a Szövetkezeti tv. alkalmazását írta elő. Az I. rendű alperesi jogelőd az eredménytelen átalakulási kísérlet után 2007. október 18-i és november 22-i határozataival döntött az újabb átalakulás elhatározásáról, illetve az átalakulásról, így az átalakulás lefolytatására, annak időpontjára tekintettel kizárólag a Szövetkezeti tv. rendelkezései szerint kerülhetett sor. Az 1992. évi I. törvény a Szövetkezeti tv. 112. § a) pontja alapján 2007. július 1-jével hatályát veszítette, az átalakulás az abban foglalt jogszabályi rendelkezésekre már ezért sem volt alapítható, továbbá azért sem, mivel az még a Szövetkezeti tv. az átmeneti rendelkezéseivel megszüntetett szövetkezeti üzletrészekre

tartalmazott szabályozást.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben mind a két fokon hozott ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérték. Állították, a jogerős ítélet sérti a Szövetkezeti tv. 98. § (1)-(4) bekezdéseit, valamint az egyes jogszabályok és jogszabályi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről szóló 2007. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: 2007. évi LXXXII. tv.) 3. § (2) bekezdés 8. pontját.
- [17] Felperesek előadták, az eljáró bíróságok az alperesek ellenkérelme, továbbá feltételezések alapján állapították meg az ítéletükben azt, hogy a felperesek keresete elkésett és elévült, mivel az a közgyűlési határozatok felülvizsgálatára vonatkozott. Ezzel szemben jelen per tárgya a szövetkezeti tagokkal történő elszámolás.
- [18] Felperesek állították továbbá, hogy a jogerős ítélet téves kiindulópont alapján döntött az I. rendű alperesi jogelőd átalakulásának jogalapját illetően. Az ítélet táblája figyelmen kívül hagyta, hogy a 2007. évi LXXXII. törvény 3. § (2) bekezdésének 8. pontja 2007. július 1. napjával hatályon kívül helyezte a Szövetkezeti tv. 112. § a) pontját, ennek következtében a mai napig hatályos az 1992. évi I. törvény. Az I. rendű alperesi jogelőd átalakulása e törvény szerint zajlott. Ezt támasztja alá a 2007. május 30-i, az elszámolás pontrendszerét javasoló határozat tartalma, valamint a cégbíróság 2007. augusztus 8-án benyújtott átalakulás bejegyzését elutasító Cg.07-09-013340/5. számú végzése is. Tekintettel arra, hogy a Szövetkezeti tv. hatálybalépésétől számított 90 napon belül az I. rendű alperesi jogelőd nem hozott közgyűlési határozatot a szövetkezeti üzletrészek leértékeléséről, átalakításáról vagy megszüntetéséről, ezzel kizárta magát a Szövetkezeti tv. hatálya alá tartozás lehetőségéből, ezért nem volt akadálya az 1992. évi I. törvény szerinti átalakulásának.
- [19] A felperesek hivatkoztak arra is, hogy az eljáró bíróságok nem tisztázták, hogy a 2007. november 22-i átalakulás előtt kétszer is döntött a közgyűlés a szövetkezeti üzletrészek értékének vagyonosztással történő megállapításáról, így 2007. május 30-án és október 25-én. A felperesek azóta sem kapták meg e szabályzat-tervezetekben megállapított vagyonrészeket. Indítványaik el nem fogadása miatt azt sem tudták bizonyítani, hogy a felosztható 13.112.000 Ft szövetkezeti vagyon felosztása a kiválni szándékozó tagok üzletrészei alapján történt.
- [20] A felülvizsgálati kérelemben foglaltak szerint jogszabálysértő mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság perköltség viselésre vonatkozó rendelkezése, továbbá az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a 2016. január 11-i keltű előkészítő iratukban foglaltakat.

[21] Felülvizsgálati ellenkérelem nem érkezett.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az nem jogszabálysértő.

[23] A Kúria rögzíti, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016.(II.15.) PK vélemény értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előző pontban meghatározott tartalmi követelményekkel.

[24] A felperesek a fenti követelményeknek megfelelő felülvizsgálati kérelmüket lényegében arra alapították, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértően állapította meg, hogy az átalakulásra a Szövetkezeti tv. szabályai voltak irányadók, mert az valójában a korábban hatályos törvény, az 1992. évi I. törvény rendelkezései szerint zajlott le. Ennek megfelelően a szövetkezeti üzletrészek erről rendelkező közgyűlési határozat hiányában nem szűntek meg. A felperesek ezért jogszerűen igénylik a nevükön lévő üzletrészekkel való elszámolás mellett az 1992. évi I. törvény szerinti elszámolást. Véleményük szerint ennek felel meg az I. rendű alperesi jogelőd korábbi szabályzat-tervezeteinek tartalma is, azonban azok kifizetésére nem került sor.

[25] A Kúria utal arra, a jogerős ítélet egyértelműen leszögezte, nem képezte, nem képezhette jelen per tárgyát az átalakulás jogszerűségének vizsgálata, így ezen belül az sem, hogy az az alkalmazandó jogszabályokon alapult-e, illetve annak megfelelő volt-e. Ezek vizsgálatára kizárólag a 2007. november 22-i közgyűlési határozatok hatályon kívül helyezése iránti perben kerülhetett volna sor, azonban az a per a kereset elkésztése miatt jogerős permegszüntető végzéssel zárult. E körben a felperesek felülvizsgálati kérelmükben azt sérelmezték, hogy a per megszüntetésére megítélésük szerint jogszabálysértően került sor, mivel keresetüket helyes jogértelmezés mellett határidőn belül terjesztették elő. Ez a kérdéskör azonban jelen eljárásban nem vizsgálható, a hivatkozott végzésben írtak a perben eljáró bíróságokat, így a Kúriát is kötötte. A Kúria maradéktalanul egyetértett a perben eljáró bíróságok azon egyező álláspontjával,

hogy az átalakulási eljárás szabályszerűsége, az átalakulás alapját képező határozatok jogszerűsége jelen eljárásban már nem vizsgálhatóak. Erre tekintettel a felülvizsgálat eljárásban sem volt érdemben vizsgálható a Szövetkezeti tv. 98. §-ának a megsértése, az, hogy az I. rendű alperesi jogelőd e rendelkezések betartásával járt-e el a szövetkezeti üzletrészekkel kapcsolatos döntései során.

- [26] A Kúria rámutat, a másodfokú bíróság kizárólag a fellebbezésben írtakra tekintettel fejtette ki az álláspontját az átalakulás során alkalmazandó jogszabályról, ami érdemi döntésére nem hatott ki. Ebből következik, ha a jogerős ítélet ebben a kérdésben téves, vagy jogszabálysértő is lenne, az nem eredményezhetné a felülvizsgálati kérelemben kérten a hozott ítéletek hatályon kívül helyezését. Mindezért a Kúria is csak utal arra, hogy a 2007. évi LXXXII. törvény 3. § (2) bekezdésének 8. pontjával 2007. július 1. napjától hatályon kívül helyezett Szövetkezeti tv. 112. § a) pontjának nincs a felülvizsgálati kérelemben írt hatása, abból nem következik, hogy az 1992. évi I. törvény az I. rendű alperes átalakulásának időpontjában és azt követően is hatályos lenne. Az 1992. évi I. törvény 2007. július 1-jei hatályvesztését kimondó Szövetkezeti tv. 112. § a) pontjának hatályon kívül helyezése ún. technikai dereguláció volt, a 4/2006.(II.15.) AB határozatban is megerősített jogalkotási elveknek megfelelően a már hatályosult módosító és hatályon kívül helyező rendelkezések hatályvesztése az elvégzett módosításokat és hatályon kívül helyezéseket nem érinti, ami egyértelműen kitűnik e jogszabály miniszteri indokolásából.
- [27] A felülvizsgálati kérelem további megsértett jogszabályhelyet nem tüntetett fel, így nem felel meg a [23] pontban írt követelményeknek, erre tekintettel az egyéb hivatkozások, ideértve a perköltséggel kapcsolatos előadások érdemi vizsgálatát a Kúria mellőzte. Megjegyzi ugyanakkor, kifejezetten iratellenesen tartalmazza a felülvizsgálati kérelem azt, hogy a keresetet az eljáró bíróságok elkésztettség, illetve elévülés miatt utasították el, illetve hogy azt - tartalmától eltérően - közgyűlési határozat felülvizsgálata iránti keresetnek tekintették.
- [28] A Kúria a fentiekre tekintettel a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [29] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó felperesek személyes illetékmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték összegét a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli. Az alpereseknek a felülvizsgálati eljárásban költségük nem merült fel, ezért ebben a kérdésben a Kúriának határoznia nem kellett.
- [30] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése

alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. december 7.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró